

'Huiveringwekkend!' – *The New York Times*

CHARLOTTE LINK LEUGENAAR

XANDER

THRILLER

VRIJDAG 14 SEPTEMBER 2001

Het was nog zomers warm. Die middag had hij, meteen nadat hij thuiskwam van school, zijn fiets gepakt. Zijn prachtige, snelle, metallic blauwe fiets, die hij in juli voor zijn verjaardag had gekregen. Hij was vijf geworden en was begin september voor het eerst naar school gegaan. Hij vond het leuk op school. De docenten waren aardig, net als zijn medeleerlingen. Hij voelde zich heel volwassen. Het fijnste was dat hij de mooiste fiets had van iedereen, ook al beweerde Gavin, die naast hem zat in de klas, altijd opschepperig dat hij een nog mooiere fiets had. Maar dat was niet zo, hij had die fiets gezien – die was niet half zo mooi als die van hem.

‘Zorg dat je voor zes uur thuis bent!’ had zijn moeder hem nog achterna geroepen. ‘En wees voorzichtig!’

Hij had alleen cool geknikt. Ze maakte zich altijd zorgen, over het verkeer, over slechte mensen die kinderen ontvoerden of over onweer dat zomaar de kop kon opsteken.

‘Maar dat komt gewoon doordat we zoveel van je houden,’ zei ze als hij zich daarover beklagde.

Hij was voorzichtig geweest, tot hij de stad uit was. Hij was geen baby, hij wist echt wel waar je op moest letten. Maar nu lag zijn racecircuit leeg en verlaten voor hem. Hij had dit een paar weken

geleden ontdekt en ging er nu bijna elke dag naartoe. Een smalle landweg, bijna zonder verkeer, tussen weilanden en akkers, en zo te zien zonder begin of einde. Op een zonnige dag als vandaag was de weg een wit, stoffig lint tussen de vlakke akkers die tot aan de horizon reikten. 's Zomers stonden de gewassen hier hoog en belemmerden het uitzicht, maar inmiddels was alles al geoogst. Dat versterkte de indruk van eindeloosheid. En van vrijheid.

Hij was een beroemde coureur. Hij reed in een Ferrari. Hij deed mee aan een wedstrijd. Hij reed helemaal vooraan. Maar de anderen reden vlak achter hem. Het was zenuwslopend en hij moest alles op alles zetten. De overwinning lag voor het grijpen, maar hij moest keihard vechten. De anderen waren ook goed. Maar hij was de beste. Straks zou hij op het podium staan en de champagne over de mensen spuiten die hem toejuichten. Alle televisiecamera's waren op hem gericht en de stem van de sportverslaggever sloeg over. Hij ging op de pedalen staan. Hij leunde naar voren en maakte zich zo plat mogelijk. De wind greep hem bij zijn haar.

Hij had wel willen schreeuwen, zo mooi vond hij het leven.

Op zijn denkbeeldige achtervolgers na was hij hier alleen. In de verre omtrek verder niemand. Alleen hij. En de oneindigheid van deze weg.

Hij had er geen idee van dat hij niet meer alleen was.

Hij had er geen idee van dat hij nog maar twee minuten had voordat alles voorbij was. Zijn carrière als de beroemdste coureur aller tijden.

En zijn leven zoals hij dat kende.

ZATERDAG 22 FEBRUARI 2014

De kans er heelhuids van af te komen was groot geweest.

Richard Linvilles slaapkamer bevond zich op de zolderverdieping. De kamer had een deur die op slot kon en een telefoonaansluiting. Toen hij vroeg op de ochtend van deze koude, mistige nacht wakker schrok en zeker wist dat hij een geluid had gehoord dat hij niet kon plaatsen maar dat verdacht veel weg had van het geluid van brekend glas, had hij met één sprong uit zijn bed kunnen komen, naar de deur kunnen rennen om die op slot te doen en daarna de politie kunnen bellen.

Maar hij was geen man die snel om hulp riep alleen omdat hij 's nachts iets vreemds had gehoord, terwijl hij zich daar net zo goed in had kunnen vergissen. Tot zijn pensionering was hij inspecteur geweest bij de recherche van de politie van North Yorkshire, zodat hij niet snel bang was.

Vreemde zaken checkte hij dus eerst altijd zelf even.

Geluidloos en voor zijn leeftijd verrassend soepel zwaaide hij zijn benen uit bed, tastte in het donker naar de bovenste lade van zijn nachtkastje, trok die open en haalde het pistool eruit dat helemaal achterin onder een stapel stoffen zakdoeken lag. Tijdens zijn werk had hij geen wapen gedragen, maar als ex-rechercheur wist

hij dat hij ook nu hij met pensioen was niet kon uitsluiten dat hij bepaalde risico's liep. Hij had te veel mensen opgespoord, gearresteerd en voor de rechter gesleept, en natuurlijk had hij vijanden. Veel mensen hadden door zijn toedoen jaren achter de tralies gezeten. Daarom had hij een pistool gekocht en was het gewoon een voorzorgsmaatregel dat hij nooit ging slapen zonder dat het binnen handbereik lag.

Hij sloop zijn slaapkamer uit en bleef op de overloop staan om te luisteren of hij beneden geluiden hoorde. Hij hoorde niets, alleen het zachte geborrel van het water in de cv-leidingen. Geen ongevoon geknars of gepiep, geen enkel geluid dat op versplinterd glas wees. Hij had zich waarschijnlijk vergist, of hij had gedroomd. Maar goed dat hij zichzelf niet belachelijk had gemaakt en meteen zijn voormalige collega's had laten komen.

Maar toch, voordat hij weer naar bed ging wilde hij het zeker weten.

Soepel en zonder geluid te maken liep hij de trap af. In maart zou hij eenenzeventig worden en hij was er trots op dat zijn lichaam bijna nog geen ouderdomsverschijnselen vertoonde. Dat verklaarde hij doordat hij altijd veel had gesport, nog steeds elke dag in weer en wind lange wandelingen maakte en zijn niet bijster gezonde eetgewoontes compenseerde door niet te roken en weinig alcohol te drinken. De meeste mensen die hij ontmoette schatten hem jonger in en bij veel vrouwen zou hij nog altijd een goede kans maken. Maar daar had hij geen behoefte aan. Brenda, de vrouw met wie hij eenenveertig jaar getrouwd was geweest, was drie jaar geleden na een eindeloze strijd gestorven aan kanker.

Hij was nu beneden. Rechts van hem was de voordeur, die hij

net als elke avond zorgvuldig op slot had gedaan. Voor hem was de woonkamer, met de erker die uitkeek op de straat. Richard keek naar binnen. Alles was stil, donker en verlaten. De gordijnen waren niet dichtgetrokken. Omdat het 's nachts eigenlijk nooit helemaal donker was kon hij ook dan meestal de kerk van Scalby zien, die aan het einde van de straat op een met bomen begroeide heuvel stond. Maar nu was het te mistig. De mist lag als een dikke laag watten op straat, zodat hij zelfs het huis aan de overkant niet kon zien. Heel even had Richard het spookachtige gevoel dat hij helemaal alleen was, door alles en iedereen verlaten. Maar hij vermande zich: onzin. Alles was precies zoals altijd; het kwam gewoon door de mist.

Net toen hij zich omdraaide hoorde hij weer een geluid. Het klonk als een zacht geknars en hoorde echt niet bij de gebruikelijke nachtelijke geluiden van het huis. Het leek uit de keuken te komen en klonk alsof iemand over glasscherven liep. Wat weer zou passen bij het geluid van brekend glas dat Richard al slapend had waargenomen.

Hij maakte zijn wapen schietklaar en liep door de gang naar de keukendeur. Hij realiseerde zich dat hij op het punt stond precies dat te doen wat de politie de mensen altijd afraadde en wat hij ook altijd had afgeraden: 'Wanneer u denkt dat er inbrekers in uw huis zijn, probeer dan niet op eigen houtje iets te doen. Breng uzelf in veiligheid, door het huis te verlaten of door uzelf in te sluiten in een kamer, en roep daarna telefonisch hulp in. Gedraag u zo geluidloos en onopvallend mogelijk. Het is beter als de inbrekers niet weten dat ze zijn betrappt.'

Maar dat gold natuurlijk niet voor hem. Hij was de politie, zelfs nu hij niet meer in actieve dienst was. Bovendien had hij een wa-

pen en kon hij daar uitstekend mee omgaan. Daardoor verschilde hij van de meeste andere burgers.

Hij was nu bij de keukendeur. Die was dicht, dat was in winternachten altijd zo. De deur die van de keuken naar de tuin leidde was oud en liet te veel kou binnen; dus als deze deur dicht was drong de kou in elk geval niet door naar de rest van het huis. Richard wist dat hij hem allang had moeten vervangen. Zelfs Brenda had daar vaak over geklaagd; vanwege de kou, maar ook vanwege de veiligheidsrisico's. In tegenstelling tot de bijzonder stevige voordeur was deze tuindeur vrij gemakkelijk open te breken.

Hij luisterde. Hij hield het pistool schietklaar. Hij hoorde zijn eigen ademhaling.

Verder niets.

Maar nu hoorde hij iets. Daar was iemand. Dat wist hij zeker. Zonder dit onfeilbare instinct voor dreigend gevaar dat hij in de loop der jaren had ontwikkeld zou hij als politieman nooit zoveel succes hebben gehad.

Er was iemand in de keuken.

Nu had hij zeker hulp moeten invoeren. Want hij wist niet hoeveel inbrekers het waren. Het kon één man zijn, maar misschien waren het twee of zelfs drie mensen, en dan had hij al gauw niets meer aan het feit dat hij gewapend was. Hij had later niet kunnen zeggen waarom hij alle regels negeerde en dit niet in de schattenrisico nam. Koppigheid? Zelfoverschatting? Of wilde hij zichzelf iets bewijzen?

Maar hij zou niet veel tijd meer hebben om deze vraag te beantwoorden.

Twee dingen vonden precies tegelijk plaats. Hij wilde voorzich-

tig de kruk van de keukendeur naar beneden duwen. En op datzelfde moment voelde hij vlak naast zich, vanuit de donkere eetkamer, een beweging. Daarna kreeg hij zo'n harde klap tegen zijn arm dat hij een kreet van pijn slaakte. Hij probeerde wanhopig zijn pistool vast te houden, maar de klap had een zenuw geraakt, waardoor alle spieren een paar seconden lang verlamd waren. Het wapen viel op de grond en gleeed stuiterend de eetkamer binnen. Richard stapte opzij, wilde erachteraan, hoewel hij wist hoe zinloos dat plan was. Daar was zijn tegenstander, in de eetkamer. Hij realiseerde zich dat hij deze paar minuten een grote fout had gemaakt: hij had aangenomen dat de inbrekers via de keukendeur binnen waren gekomen omdat dat de zwakste plek was. Maar ook de eetkamer had een tuindeur en ze hadden kennelijk de ruit van die deur ingeslagen. Richard had gedurende zijn loopbaan veel jonge agenten opgeleid en het eerste wat hij hun altijd had geleerd was: 'Neem nooit iets als vaststaand aan. Alles moet worden gecheckt, elke denkbare mogelijkheid. Daar kan jullie leven en het leven van andere mensen van afhangen.'

Hij kon niet begrijpen dat hij vannacht zo ongeveer al zijn basisregels had overtreden.

Maar toen kreeg hij een keiharde stomp in zijn maag, waardoor hij door zijn knieën zakte, en meteen daarna een vuistslag tegen zijn slaap. Het werd zwart voor zijn ogen, heel even, maar toch zo lang dat hij viel. Hij raakte niet bewusteloos, hoewel hij opeens draaijerig werd, en hij werd overmand door duizelingen. Hij probeerde op te staan, maar door een schop tegen zijn ribben viel hij weer op de grond. Meteen daarna voelde hij dat sterke handen hem vastpakten en omhoogtrokken.

Deze tegenstander was heel sterk. En heel vastbesloten.

De keukendeur werd opengeduwd, het licht werd aangedaan en Richard werd de keuken in geduwd. Met zijn ene hand hield de inbreker hem vast en met zijn andere trok hij een stoel onder de tafel vandaan, die hij midden in de keuken zette. Richard knipperde verblind en zat even later al op die stoel. Hij hapte nog steeds naar adem, want vooral door de laatste schop in zijn ribben had hij bijna geen adem meer. Hij voelde dat zijn linkeroog opzwol en dat een kleverige vloeistof, vermoedelijk bloed, uit zijn neus stroomde. Hij kon bijna niet snel genoeg begrijpen dat hem dit allemaal overkwam, laat staan dat hij iets kon doen om zichzelf te verdedigen.

Zijn armen werden hardhandig achter de rugleuning van de stoel getrokken en zijn polsen geboeid. Zo wreed en zo strak dat ze bijna onmiddellijk gevoelloos werden. Meteen daarna sneed een dunne draad in zijn blote enkels die onder zijn pyjamabroek uitstaken. Tiewraps, zag hij even later, en dat betekende dat het onmogelijk was om deze boeien zonder hulp los te maken. De stenen vloer onder zijn blote voeten was ijskoud.

Ik had pantoffels moeten aantrekken, dacht hij. Een vreemde gedachte in zijn situatie. Hij had veel grotere problemen.

Hij keek op en zag dat hij met slechts één iemand te maken had, hoewel het aantal tegenstanders in zijn huidige positie geen enkele rol meer speelde. Een man van gemiddelde lengte. Zo te zien relatief jong, een jaar of dertig misschien. Hij leek veel tijd te besteden aan krachttraining of misschien zelfs aan boksen. Hij leek ontzettend agressief.

Er was nog iets wat Richard opviel, hoewel hij niet zeker wist of

dat een voordeel was of juist niet. De man droeg handschoenen en had een skimuts over zijn gezicht getrokken. Hij was dus slim genoeg om geen vingerafdrukken of DNA-sporen achter te laten. Bovendien vertelde hij zijn slachtoffer niet wie hij was en dat wees op enige professionaliteit. Over het algemeen was de kans op een goede afloop bij een professionele dader groter, want zo iemand werd minder snel zenuwachtig en richtte in paniek ook niet zo snel een bloedbad aan. Bovendien leek het feit dat hij zijn identiteit geheimhield erop te wijzen dat hij het voor mogelijk hield dat Richard deze nacht overleefde. Toch wist Richard instinctief dat het niet de bedoeling was dat hij in leven bleef. De man was waarschijnlijk gewoon voorzichtig, als voorzorgsmaatregel tegen elke eventualiteit.

Richard bevond zich in een nachtmerrie met een onzekere afloop.

Hij dacht niet dat deze man van plan was het huis leeg te roven. Gewone dieven, dat wist hij uit ervaring, zochten niet offensief de confrontatie met de bewoners. Zo'n insluiper zou geluidloos en snel via de eetkamerdeur de tuin in zijn gelopen toen hij hem de trap af hoorde komen. Daar had hij tijd genoeg voor gehad. Het was helemaal niet nodig geweest om hem op te wachten, neer te slaan, en daarmee een risico te nemen.

De inbraak had dus iets met hem te maken. Als hij niet wakker was geworden zou de indringer naar boven zijn gegaan en hem in zijn bed hebben overvallen. Het lot had hem een kans geboden en die had hij laten lopen.

Verdomme, wat had deze man met hem te maken?

'Kijk me aan, rotzak die je bent!' De jongeman stond voor Ri-

chard en torende hoog boven hem uit. Spijkerbroek en T-shirt met korte mouwen, ondanks de winterse temperaturen buiten. Zijn bovenarmspieren bewogen. Deze man was zo sterk als een beer.

Richard keek op. Zijn linkeroog zwol steeds sneller dicht, maar met zijn rechteroog kon hij nog goed zien.

‘Ken je me?’ vroeg de onbekende.

Dat was precies wat Richard zich al een paar minuten koortsachtig afvroeg, hoewel het feit dat hij het gezicht van de man niet kon zien de zaak niet gemakkelijker maakte. ‘Hoe moet ik dat weten? Je verbergt je gezicht!’

Als antwoord kreeg hij een vuistslag tegen zijn kin.

Richard zag sterretjes en voelde dat hij bijna bewusteloos raakte. De pijn drong na een korte vertraging tot zijn bewustzijn door en was toen zo hevig dat hij een luide kreun niet kon onderdrukken. Hij had het gevoel dat er iets gebroken was, een kaakbeen misschien. Hij probeerde te slikken, waar hij pas na een paar pogingen in slaagde. Hij slikte dikke bloedklonters door. ‘Wat... wil... je?’ kreunde hij.

‘Je herinnert het je echt niet? Mijn gezicht speelt geen enkele rol, snap je? Het is genoeg als je je een paar smerige en achterbakse streken uit je perverse leven herinnert. Dan zou het je langzaam duidelijk moeten worden wie je voor je hebt.’

Iemand die dankzij hem, ergens tijdens zijn loopbaan, in de gevangenis was beland? Maar dat waren heel veel mensen geweest. Richard durfde niet te antwoorden en keek de man alleen wanhopig aan.

‘Dacht je echt dat je er zo gemakkelijk van afkwam?’

Richard antwoordde moeizaam: ‘Ik weet niet... wie je bent.’ Hij

zette zich schrap voor de volgende klap, die echter uitbleef.

De onbekende wipte op en neer op de bal van zijn voeten. ‘De hufter weet het niet. Je hebt echt geen idee, klopt dat?’

‘Nee,’ beaamde Richard. Meteen daarna kreeg hij weer een vuistslag, deze keer in zijn maag, zodat hij een paar seconden geen lucht kreeg. Hij hapte naar adem, boog daarna zo ver mogelijk naar voren en spuugde bloed op de grond.

Die man vermoordt me. Dat is de enige reden dat hij hier is.

Maar de man was niet toevallig zijn huis binnengedrongen, daar was hij van overtuigd. Hij had niet zomaar een huis uitgekozen en besloten de bewoner te overvallen, een beetje te pesten en te martelen en dan te vermoorden. Zoiets had Richard in zijn werkzame leven echt wel meegemaakt en de willekeur en het toeval waardoor veel mensen het slachtoffer van gruwelijke misdaden waren geworden hadden hem vaak verbijsterd. Maar daar ging het hier niet om. Hij kon de haat van de man gewoon voelen. Ook al kende hij deze jongeman niet, deze had hem bewust uitgekozen. Hij kreunde: ‘Vertel me alsjeblieft...’

Hij brulde toen hij een schop tegen zijn scheenbeen kreeg. De man droeg laarzen met spikes. Richard voelde dat het bloed door zijn pyjamabroek heen sijpelde.

Zijn enige kans, dat wist hij, was dat hij ontdekte wat hij met deze man te maken had gehad. Als hij met hem kon praten. Het hielp bijna altijd als je met mensen praatte. Maar dan moest je natuurlijk wel weten waaróver je moest praten.

Hij verzamelde moed. Alles deed hem pijn, zijn ribben, zijn maag, zijn been, zijn gezicht. Hij was doodsbang dat hij weer zou worden geslagen als hij het lef had zijn mond open te doen, maar

als hij dat niet deed was hij verloren. 'Ik... weet echt niet wat... je me kwalijk neemt,' zei hij. Praten ging moeizaam. Ook zijn lippen zwollen nu op en hij had nog steeds het gevoel dat hij constant bloed doorslikte. 'Alsjeblieft, ik wil het weten. We kunnen... erover praten...'

De vuist schoot naar hem toe en instinctief deed hij zijn hoofd opzij. De slag schampte hem alleen, maar meteen daarna greep de man hem bij zijn haar en hield zijn hoofd vast. Hij trok Richards hoofd zo hardhandig naar achteren dat die dacht dat zijn nek zou breken. Meteen daarna raakte de andere vuist zijn toch al gebroken neus, zijn opgezwollen oog en zijn mond. Steeds opnieuw raakte de vuist zijn gezicht.

Ik ga dood, ik ga dood, ik ga dood.

De man stopte toen Richard bijna het bewustzijn verloor. Hij voelde dat het bijna zover was geweest en vond het jammer dat het niet was gebeurd. Het enige wat hij nu wilde was bewusteloos zijn. En snel sterven.

Zijn lichaam brandde van de pijn. Hij beefde en trilde van de pijn. Hij bestond nu alleen nog uit pijn. Hij gloeide en kreeg bijna geen lucht. Hij vroeg zich af hoe het mogelijk was dat hij nog leefde.

Hij kon zichzelf zien zitten: een oude man in een geruite flanelen pyjama, op een keukenstoel, geboeid aan handen en voeten, met een kapotgeslagen gezicht, bloedend en kreunend. Er was maar een kwartier nodig geweest om hem te veranderen in dit ter dood veroordeelde wrak.

Hij dacht even aan Kate. Hij wist wat zijn dood voor haar zou betekenen. Hij was de enige die ze had en hij werd intens ver-

drietig door het besef dat hij haar nu ging verlaten. Zij was zijn enige kind... deze eenzame, ongelukkige vrouw die er gewoon niet in slaagde vrienden te maken, het hart van een man te winnen, een gezin te stichten. Of in haar beroep geluk te vinden. Ze hadden er nooit over gepraat, over hoe eenzaam en hoe verdrietig ze was. Kate had tegenover hem altijd gedaan alsof haar leven over het algemeen oké was, en hij had haar kennelijke wens om deze façade op te houden gerespecteerd. Hij had nooit gezegd dat hij wist hoe slecht het met haar ging. Nu, in deze misschien wel laatste minuten van zijn leven, realiseerde hij zich dat dat verkeerd was geweest. De tijd die ze samen doorbrachten hadden ze elkaar voor de gek gehouden, waardoor ze die tijd feitelijk hadden verspild.

Zo te zien kreeg hij geen kans meer om deze fout te herstellen.

Moeizaam hief hij zijn hoofd. Door de smalle spleetjes tussen zijn opgezwollen oogleden zag hij dat de man ongehaast de ene lade na de andere opende en doorzocht. Uiteindelijk vond hij kennelijk wat hij zocht: een plastic zak van de supermarkt.

Richard begreep het. Hij opende zijn mond om te schreeuwen, maar er kwam slechts een zwak, wanhopig gekreun uit. Nee! had hij willen schreeuwen. Nee, alsjeblieft niet!

Even later werd de zak over zijn hoofd getrokken. Met een touwtje of wat plakband of wat ook werd de zak om zijn hals vastgemaakt.

Richard wilde iets zeggen. Hij wist het nu. Hij wist wie zijn aanvaller was. Hij begreep om welke gebeurtenis in diens leven dit ging. Hoe was het mogelijk dat hij zo lang in het duister had rondgetast?

Het was te laat. Hij kon niet meer praten. Hij ademde alleen nog.
Wild, oneconomisch, panisch, snel, steeds sneller.

Hij ademde het laatste beetje zuurstof in dat hem nog restte.